

YUCATÁN Mexico

17 november – 2 december 2011

Reserapport av Ann och Sten Wikström

Reklamaffish för fågelfestivalen, i ett skyltfönster i Uxmal

Yucatan, Mexico, den 17 november - 2 december 2011.

Deltagare:

Sten Wikström, Gotland sten@storatollbygard.se

Ann Wikström, Gotland ann@storatollbygard.se

Mari Wikström, Linköping

Introduktion:

Vi tre i familjen har tidigare rest och skådat fågel tillsammans i Europa, norra Afrika, Indien och USA, ofta med organiserade resor men ofta också på egen hand. Avsikten med denna Mexicoresa var att få ett par veckors semester i varmt klimat, sol, bad, fågelskådning samt att möta en ny kultur, mat, dryck, arkeologi, kultur mm. Samtidigt ville vi hålla kostnaderna på en måttlig nivå. Redan från början hade vi planerat att detta inte skulle vara någon hårdskådarresa för att se så många arter som möjligt. Målet var att få bli bekant med naturen, nya biotoper och fågelfamiljer, möta människor och kultur. Anledningen att det blev just Yucatán var att Mari hade varit här för tio år sedan på charterresa och upplevde att detta skulle kunna vara ett bekvämt semester mål för skådning i egen regi. Vårt mål med denna reserapport är att inspirera och underlätta för andra likasinnade att ge sig hit och få en rik semester. Yucatan är stort till ytan och vi hann bara besöka ett begränsat antal platser som vi beskriver i denna rapport. Det finns obegränsat att upptäcka. Vi hittade 176 fågelarter i skiftande och omväxlande miljöer.

Flygres:

Vi bokade biljetter med Fritidsresor under sommaren, och då fanns det bara platser i Premium Class kvar vilket fördyrade resan en del, men som var oerhört bekvämt eftersom en av oss deltagare är 193 cm lång. Vi kom fram relativt utvilade efter 11 timmar på planet med generöst med plats för benen.

Hotell:

Vi valde det billigaste alternativet för inkluderat boende, tvåstjärniga Hotel El Tucán i Playa del Carmen ca en timmes bilresa söder om flygplatsen i Cancun. Denna stad har ca 100 000 invånare, och här det lätt att hitta eftersom gatorna på amerikanskt sätt är namngivna med nummer. Gatorna parallellt med stranden heter Avenida och de öst-västliga heter Calle.

Hotellet hade ingen stor parkering, men genom att parkera på gatorna kring Avenida 15 fanns det oftast gott om plats ca 200 meter från hotellet. Hotellet ligger mitt på turistgatan Avenida 5 där alla restauranger och barer ligger, ca 200 meter från beachen. Kul att bo här och vi blev aldrig störda av buller. Dag 6 till 12 reste vi runt Yucatanhalvön och köpte 6 övernattningar längs vägen, vilket fungerade mycket bra obokat. Det fanns plats överallt och man förklarade det med att slutet av november är lågsäsong. Dessa övernattningar var billiga och trots att vi i princip fick kostnad för dubbelt boende dessa 6 nätter så var maten så pass mycket billigare att det jämnade ut sig.

Med de erfarenheter vi nu har av resan skulle man lika gärna ha kunnat åka helt obokat utan hotell. Det fanns billiga hotell överallt dessa veckor.

Hyrbil:

Hyrbilen var bokad och betalad från Sverige, en VW Jetta, nästan ny och i bra skick, Mexicotillverkad och saknade airbags, men AC:n fungerade perfekt vilket var nödvändigt. Den var beställd från Europcar, och den lokala operatören heter Alamo och låg 10 minuters promenad från hotellet längs Avenida 5. Priset för hyrbil är inte lågt på Yucatan men bensinen kostade ca 6 kr/liter.

Vägar:

Vägarna var oftast mycket bra, med måttligt eller lite trafik. Vissa lågtrafikerade asfalterade vägar på halvön har dock djupa hål i beläggningen som man absolut inte bör köra ner i, varför lämplig fart ofta kan vara 50 km/tim. Motorvägen från Mérida till Cancun är ett effektivt transportsystem, och även vägen Tulum-Cobá-Valladolid där farten är hög. På mindre trafikerade vägar fanns det goda möjligheter att stanna och skåda från vägkanten. Vår strategi var då att köra sakta med nervevade sidorutor och stanna då vi hörde fåglar. Då var det oftast birdwave på gång med många arter och individer.

För att hålla ner farten på vägarna är Mexico fyllt av farthinder, typ vägbulor, som är svåra att ta sig över och oftast kräver att man sänker farten till 5 km i timmen. På landsbygden finns dessa farthinder nära alla vägkorsningar samt vid infarter till samhällen. I byarna finns farthindren ca var hundra meter. De är mycket effektiva och kan lätt demolera en hyrbil. Städernas trottoarkanter är av samma höga höjd som i sydeuropa och inget man skall köra emot.

Trafiken i Playa del Carmen var som värst som i en medelstor stad i Sverige. Två städer finns nämnda i litteraturen där alla kör fel i de enkelriktade system. I staden Tizimin på väg till Rio Lagartos lär alla köra fel vilket vi också gjorde. Likadant var det i Umán väster om Mérida där skyltningen var obefintlig och vi fick ta omvägen runt Mérida. Mérida är trots stadens storlek lätt att ta sig förbi pga den utmärkta ringvägen med motorvägsklass och bra skyltning.

Karta:

Vi använde en karta, inköpt i Kartcentrum i Stockholm, ”International Travel Maps, YUCUTAN Scale 1:500 000. Kartan var användbar och vi hittade ingenting som var bättre på plats. Ett problem med kartan var att väg ritad med röd linje kunde vara av skiftande kvalitet från bra asfalterad väg till helt kass väg som kräver jeep för att över huvud taget kunna ta sig fram. Genom att fråga folk fick vi bra tips om vägval. Mindre grusvägar kan leda till bra skådarställen i djungeln men är inte utmarkerade på kartan. Vägen Las Coloradas-El Cuyo är markerad som ”stig” på kartan men är åtminstone i den västra delen en välkött sandig väg där vi tog oss fram längs stranden och lagunerna. Vi är osäkra på om den var körbar ända fram till El Cuyo. Vägen söder om Tulum mot Punta Allen är i början en asfalterad väg genom turistområden, men övergår snart i jeppväg som är ofarbar med personbil.

Litteratur:

Vi försåg oss rejält med faktaböcker för att klara trippen på egen hand:

Lonely Planet; Cancun, Cozumel & the Yucatan. (Kartcentrum) Mycket användbar och nödvändig.

Where to watch birds in Mexico. Stewe N.G. Howell (Naturbokhandeln). Trots att boken är relativt gammal och bara det fjortonde kapitlet handlar om Yucutan så var den mycket användbar.

A field guide to the birds of Mexico and central America. Ber van Perlo. Collins. (Naturbokhandeln) Finns även på nätbokhandel utgiven av annat förlag. Den av oss mest använda fälthandboken. Den innehåller alla arter, och boken är i fickformat. Bilderna är tyvärr små och ofta dåliga varför det är nödvändigt med kompletterande böcker.

A guide to The Birds of Mexico and Northern Central America. Howell/Webb. Oxford University Press. (Naturbokhandeln) 850 sidor, tjock och tung. Bra bok men har bara bilder på vissa arter. En bok som man kan klara sig utan om man inte är specialintresserad av fåglar.

Mexican Birds. Peterson Field Guides. (Naturbokhandeln) Gammal bok i fickformat som liksom den föregående inte har avbildat nordamerikanska fågelarter. En bok som vi kanske hade klarat oss utan.

National Geographic. Field Guide to the Birds of North America. (Inköpt i USA) 500 sidor i fickformat. Ett bra komplement som vi använde ofta. Boken har bra bilder på många nordamerikanska arter som övervintrar i Mexico. Man bör ha denna eller någon annan bra USA-bok med sig (T ex Sibley). En del resenärer har haft någon Costa Rica-bok med sig till stor nytta.

Traveller's wildlife guides; Southern Mexico. By Les Beletsky. www.interlinkbooks.com. Denna bok hittade vi i den lokala bokhandeln vid Uxmal. En bok som vi borde ha läst innan resan. 250 sidor handlar om natur och ekoturism, de senare 250 sidorna färgbilder och text om däggdjur, fåglar, fiskar, koraller, växter mm. Denna bokserie har böcker om andra tänkbara resmål i världen för den fågelintresserade som vill resa på egen hand.

Av de 10-talet reserapporter som vi hämtat från internet vill vi nämna två välskrivna som vi hade mycket nytta av:

Yucatan, Mexico 2007 av Lars Olausson/H-E Persson

Yucutanhalvön Mexico 2002 av Niklas Lindberg

Vi har konsekvent använt amerikanska eller spanska namn på orter och fåglar.

Väder:

Det är skådarljus från kl 06 på morgonen till ca 17.15 PM då det snabbt mörknar. Temperaturen var oftast runt +30 på dagarna även om det var molnigt, och runt 20 grader på natten. Molnigt ibland, speciellt på eftermiddagarna och ibland någon regnskur. Mest svag vind. Goda möjligheter till sol och bad. Kortbyxor var den vanligaste klädseln. På vissa ställen var det gott om mygg varför skydd behövs.

Guider:

Då en av hotellets personal såg våra kikare erbjöd han att skaffa fågelguide. En dag hyrde vi in Luis Rojns, som tog med oss söderut från Playa del Carmen på heldagsexkursion med vår hyrbil. Hans yrke var att organisera turistresor till olika nationalparker. Han tog med oss till

ett antal bra fågellokaler och hans kunskap om större fåglar var helt bra. Det bästa var att han kunde mycket bra engelska och under 11 timmar berättade han om livet här i Yucutan, hans uppväxt i en Mayaby på 1950-talet och hur livet fungerar idag. Han hade mycket bra kunskap om kulturväxter, däggdjur, geologi och allt annat. Han var dock ingen expert på amerikanska warblers och shorebirds och andra småfåglar så vi fick bra tillfälle att träna själva på de fåglar som han plockade fram åt oss. En mycket givande dag.

Besöket i Rio Lagartos inleddes med att vi direkt åkte till Restaurang Isla Contoy i norra kanten på den lilla byn. Här väntade en guide på att oanmälda skådare skulle komma hit. Hans namn är *Gabriel Pacneco*, och han fixade direkt ett utmärkt hotellrum till oss i staden och erbjöd sina tjänster 24 timmar framåt inkl båtresa för oss tre besökare ute i lagunerna. Han plockade fram näst intill alla aktuella arter i området. Hans kunskaper i fältornitologi var stora, och han talade helt ok engelska.

Gabriel rekommenderade en vän, *David Bucab*, som guide då vi besökte Celestún. Vi tog dock inte kontakt med honom pga tidsbrist, men däremot erbjöd *Alberto Rodriguez* oss sina tjänster då han mötte oss i strandrestaurangen i Celestún. Han verkade ha hyggliga fågelkunskaper men vi hade tyvärr inte tid att utnyttja det. Det finns gott om personer vid både Celestún och Rio Lagartos som erbjuder guidetjänster och båtturer, men man bör kolla av så att man får en verkligt fågelkunnig person som inte bara känner till flamingos, skarvar och hägrar.

Natur och biotoper:

Östra delen av Yucutanhavsviken, som har högst nederbörd, är täckt av tät lövskog, djungeltyp, och det är svårt att ta sig in här på egen hand. Bra skådarområden är längs större och mindre vägar. Det är ofta mycket vått i botten på skogen. Östkusten med fina sandstränder är oftast avstängd pga hotellområdena men kan nås på vissa ställen. Bra skådning har man ofta i och kring de arkeologiska platserna.

Norra och västra delen av halvön är torrare och har en natur som mer liknar svenska hagmarker, enstaka åkrar, betande nötkreatur och mindre vattensamlingar. Halvön har kalkstensberggrund som är ca 100 miljoner år gammal, och ligger mindre än 100 m över havet. Jordlagren är oftast mycket tunna och det saknas därför möjlighet att driva storskaligt jordbruk med mekaniserad växtodling. Landskapet är platt och öppna vattendrag och sjöar saknas oftast, eftersom hela berggrunden är urholkad av underjordiska grottsystem. Då grottaket mer eller mindre störtat in uppstår s.k. cenotes, mer eller mindre vattenfyllda öppna grottsystem som exploateras för turism.

Ytvattnet rinner ner i berggrunden och försvinner ut i havet genom underjordiska flodsystem. Vid Cobá finns dock en fin sjö som liknar en svensk slättsjö, och här är det lättskådat. Längs kusten finns ofta mangrove och laguner som man bäst når med båtturer. Hotellområdenas parker kan ge en del bra skådning. Salinerna öster om Rio Lagartos är ett enormt våtmarksområde där man lätt kan lägga flera dagars skådning. Lätt att nå med bil och samtidigt möjlighet att ha en egen badstrand.

Vi observerade 176 fågelarter på resan. Varje nytt ställe som vi skådade på bjöd oftast på någon ny art och genom att lägga mer tid hade det gått att utöka artlistan en hel del. Tillfällen för fotografering är i allmänhet goda. Vi fotodokumenterade resan med en liten videokamera och de bilder som finns i denna rapport är videoklipp, och har därför relativt dålig upplösning

och skall betraktas som illustrationer. Människorna vi mötte var alltid vänliga och hjälpsamma och många kunde något engelska.

Rapportens författare Ann och Sten Wikström framför den mest kända men nödvändigtvis inte den mest imponerande pyramiden Chichén Itzá.

Resrutt:

- 17.11: Arlanda-Cancún-Playa del Carmen.
- 18.11: Carmen-Tulúm-en bit mot Punta Allen-Carmen.
- 19.11: Carmen-Ruta de los Cenotes-Carmen.
- 20.11: Carmen-golfbanan i Playacar-Pino Suárez-Muyil-S Tulúm in mot Sian Káan-Carmen.
- 21.11: Carmen-Jardin Botanico (Puerto Morelos)-Ruta de los Cenotes-Carmen.
- 22.11: Carmen-via Tulúm, Cobá, Valladolid, Tizimin till Rio Lagartos-Las Coloradas-San Felipe-Rio Lagartos.
- 23.11: Rio Lagartos-San Salvador-båttur-Las Coloradas-Rio Lagartos.
- 24.11: Rio Lagartos-via San Felipe, Panabá, Sucila, Merida till Celestún.
- 25.11: Celestún-vägen mot Chunchucmil-Celestún.
- 26.11: Celestún-via Umán, Mérida-ringleden till Uxmal.
- 27.11: Uxmal-Chichén Itzá-Cobá.
- 28.11: Cobá-Pino Suárez-Carmen.
- 29.11: Carmen-golfbanan i Playacar-Ruta de los Cenotes-Carmen.

30.11: Carmen-Xel Ha-Carmen.

1.12: Carmen-Cancún-Arlanda.

Dagbok:

17 november: Efter en lång men bekväm flygresa landade vi på eftermiddagen i Cancún. Vi åkte transferbussen till Playa del Carmen och installerade oss på hotell El Tucán. Vädret var varmt och soligt och stranden såg ut som tagen ur paradiset! Det blev lite skådning runt hotellet och på stranden före mörkrets ankomst vid 17-tiden. Dagens skörd blev 13 arter: *Brown Pelican, Magnificent Frigatebird, Great Egret, Turkey Vulture, Ruddy Turnstone, Sanderling, Laughing Gull, Royal Tern, Feral Pigeon, Eurasian Collared Dove, Tropical Kingbird, Tropical Mockingbird* och *Great-tailed Grackle*. Gruppen med Ruddy Turnstone sprang nästan runt fötterna på turisterna. Vi bodde på 5 Avenue, vilken visade sig vara Carmens största håll-i gång-gata. Det var en riktigt hög puls med mängder av öppna affärer och matställen. Priset var naturligtvis därefter, men det visste vi inte ännu....

Dagens fågel: Magnificent Frigatebird.

18 november: Morgonen startade med en riktig bird-wave i hotellträdgården: *Golden-fronted Woodpecker, Great Kiskadee, Social Flycatcher, Yellow-throated Warbler, Orchard Oriole, Hooded Oriole* och *Baltimore Oriole*. Mari hade dessförinnan gjort en morgonpromenad och sett *White-winged Dove* (det satt 70 ex i ett träd ute i staden), *Osprey* och en fin röd hanne *Summer Tanager*. Det soliga och varma vädret höll i sig. Efter frukost var det dags att hämta ut hyrbilen. Vi invigde bilen med en tur till de arkeologiska Maya-ruinerna utanför Tulúm. Platsen är väl utgrävd och ett stort besöksmål för turism.

En stor grupp *Mangrove Swallows* cirklade över oss under promenaden mot ingången, där en grupp metallic-glänsande *Yucatan Jay* samt ett litet björnliknande däggdjur kallat "Coati Mundi" (i däggdjursboken *White-nosed Coati*) matades. Ruinerna var spännande och ganska välbesökta. Det fanns många urtidsödlelika iguaner men inte så mycket fågel där. Sten filmade en sjungande Hooded Oriole på nära håll.

Vi fortsatte sedan söderut med sikte på Punta Allen. Det såg spännande ut på kartan med den långa havsnära halvön och bra väg. Den bra vägen visade sig bara gälla så länge det var helexploaterat av hotell och privata boenden, sen blev grusvägen sämre och sämre med större och djupare hål. Havsutsikten visade sig inte heller, då det växte mangroveskog ända inpå vägen. Vi hittade ett ställe att gå ner till stranden och stannade där för ett bad. *Gray Plover* och *Double-crested Cormorant* blev dagens sista nya arter. Vi fick en känsla av att Sanderling och speciellt Ruddy Turnstone var mycket vanliga på stränderna. Pga vägens dåliga skick beslutade vi att återvända hemåt. Vi klarade av väg-guppen medan det var ljust ute, men sen blev det mörkerkörning på motorvägen till Carmen. Vår guide Luis, som vi träffade två dagar senare berättade att han brukar ordna jeepturer till detta område som avslutas med båtturer från Punta Allen in i nationalparken Sian Káan. Vi stannade och handlade reservmat på en Supermercado utanför Tulúm. Den var mycket välsorterad och priserna låg på ca halv svensk nivå.

Dagens fågel: Yucatan Jay.

Yucatan Jay och Groove-billed Ani, två ofta sedda arter i skogsmiljö.

19 november: Nästan iväg med ljuset kl 6.30 styrde vi norrut mot Ruta de los Cenotes, som vi var nyfikna på efter att ha läst så mycket gott om den vägen i en av de internetutlagda fågelrapporterna. ”*Ruta de los Cenotes*” kallas den väg som går västerut från Puerto Morelos till Leona Vicario och ansluter där till den stora vägen 180. Avfarten från väg 307 är troligen lite ombyggd, för vi hittade inget trafikljus, som var beskrivet i nämnda rapport. Om man kommer söderifrån på väg 307 kör man högerfil skyltat Puerto Morelos, (passerar infarten till Jardín Botánico) svänger direkt vänster under viadukten och följer högerfil söderut kanske en km parallellt med motorvägen. När det är dags finns ingen klok skylt och vägen är dold bakom ett buskage, så ta det vackert! Vägen går in till höger precis före en stor uppmurad portal, så har man kört förbi den, så har man kört för långt och får ta ett varv till. För övrigt ligger ingången till den botaniska trädgården precis mitt emot denna väg. Den är ännu svårare att hitta och för att komma dit måste man komma från söder och köra ganska sakta.

Ruta de los Cenotes är en bred och bra asfalsväg med sparsamt med trafik. Skogen är så pass gles och har ojämn höjd så det är möjligt att skåda 50 meter in på varje sida om vägen då man försiktigt stannat på vägkanten. Längs vägen finns ett antal avfarter in till cenotes, dvs underjordiska grottsystem där del av markytan störtat in och de har kontakt med naturen ovanför. De är vattenfyllda och ofta exploaterade för turism som besöksmål.

Strax in på Ruta de los Cenotes syntes en stor flock *Black Vulture* på en sidoväg. De satt och åt vid en sophög med köttrester, och kunde studeras länge och på nära håll. Vägens potential visades av följande nya researter: *Snowy Egret*, *Cattle Egret*, *Sharp-shinned Hawk*, *Short-tailed Hawk*, *Laughing Falcon*, *American Kestrel*, *Aztec Parakeet*, *Squirrel Cuckoo*, *Grove-billed Ani*, *Black-headed Trogon*, *Yucatan Woodpecker*, *Brown Jay*, *Black-throated Green Warbler* och *Grey-headed Tanager*. Laughing Falcon satt snyggt i ett träd vid vägkanten och visade upp sin roliga ansiktsteckning fint. Squirrel Cuckoo såg inte bara ut som en ekorre, den betedde sig som en sådan också. Brown Jay kom på en lång linje i fjärran och gjorde intryck av att vara en grupp ”horn-bills”.

Himlen började mulna och vi befarade att regnet var på gång. Det började lite försiktigt, men ökade efter hand och vi påbörjade färden mot Carmen. Precis när vi svängde in i staden strosade några *Ruddy Ground Dove* på gatan i regnet. Vi körde mot hotellet och nu vräkte regnet ner. Vi var helt genomblöta när vi nådde El Tucán och värmdes oss med en ”Margarita on the Rocks” i hotellbaren. Vi bokade in en guide till kl 6 morgonen efter.

Dagens fågel: Black-headed Trogon.

20 november: En halvtimme sen anlände vår guide Luis Rojns, en ”äkta indian” som var uppfödd med mayaspråket och kunde svara på alla frågor om Mexico och mayakultur. Han körde vår hyrbil och visade oss bra fågellokaler. Regnet hade slutat och det mesta t.o.m sjunkit ner i Yucatans porösa berggrund.

Luis tog oss först till golfbanan i Playacar som ligger i södra delen av Playa del Carmen. Området som är både golfbana och har hotell och lägenheter för turister tillåter extern biltrafik men man måste passera en kontrollstation där man lämnade ifrån sig körkortet och fick ett tillstånd att placera innanför framrutan så länge man var i området. Vi klev in på golfbanan vid några vattensamlingar och utökade reselistan med *Pied-billed Grebe*, *Neotropic Cormorant*, *White Ibis*, *Blue-winged teal*, *American Coot*, *Black-necked Stilt*, *Least Sandpiper*, *Northern Parula*, *Magnolia Warbler*, *Palm Warbler* och *Black-and-white Warbler*. Han ville visa oss mer av golfbanan, men vi sa att det skulle vi kunna fixa själva vi senare tillfälle, så vi fortsatte söderut mot Tulúm.

Där blev det ett fikastopp och ett studiebesök vid ett grönsaksstånd innan vi körde in i byn Pino Suárez 20 km söder om Tulúm och ner till sjön vid vägens ände. Sjön var ganska tom på fågel, några änder för långt ut för artbestämning och en *Belted Kingfisher* förutom några seglande Magnificent Frigatebird var allt. Vi ägnade ganska lång tid att vandra runt på olika ställen i den lilla byn och letade fågel, tittade på de små odlingarna och en uppfödning av vitsvanshjort för utplantering. Fågellistan utökades med överflygande *Wood Stork*, *Tawny-winged Woodcreeper*, *Eastern Wood Pewee*, *Green Jay*, *Northern Waterthrush*, *Hooded Warbler* och *American Redstart*. Vi fortsatte en liten bit söderut och åkte in till mayaruinen Muyil där det bara var någon enstaka turist. Tubkikarna fick vi inte ta med oss, eller rättare sagt; stativen innebar en högre inträdeskostnad, för då räknades man som proffsfotograf! På utvägen beundrade vi ett par *Yellow-throated Euphonia* där hannen var bedårande vacker.

Dagens sista lokal låg 25 km söder om Muyil och gick in i Nationalparken Sian Ka'an. Grusväg men farbar med personbil. Efter någon km stannade vi vid ett hus där en vakt satt och kontrollerade en bom över grusvägen. Enligt uppgifter vi fick var det möjligt att köra en bit till in i nationalparken Sian Ka'an härifrån. Dock var dagen sen och vår bil kanske inte tillräckligt bra för denna väg. Under stoppet observerades *Cinnamon Hummingbird*, *Boat-billed Flycatcher*, *Grey-cheeked Thrush*, *Clay-colored Thrush*, *Melodious Blackbird*, *Ovenbird* samt hördes flera *Plain Chachalaca*.

En annan väg att ta sig med bil in i Sian Ka'an är från staden Felipe Carrillo Puerto som finns beskrivet i reselitteraturen men som vi inte fick tillfälle att testa. På hemvägen sprang ett svart, slankt däggdjur med vitt huvud över grusvägen, en Tayra. På stora vägen flög plötsligt 2 ex av de mindre tukanerna, *Collared Aracari*, över vägen. Den ena satte sig i en trädtopp och hann studeras en kort stund. Lycka, då vi kände att detta var en av resans målarter. Dagens fågel: *Collared Aracari*.

Vår guide Luis Rojns som tog oss med till det mindre besökta Muyil där man kan skåda själv bland ruiner. Luis är en äkta Maya och berättade om livet här förr och nu.

21 november: När vi kom ut på morgonen för en tidig avfärd upptäckte vi att den främre nummerskylten på bilen var försvunnen, och dessutom satt det en lapp på spanska fäst på vindrutan. Efter en stund dök det upp en spanstalande person som försökte förklara allt för oss, men det enda vi förstod var att det var parkeringsböter på gång. Vi hade stått för nära gatukorsningen. Vi fick hjälp av hotellets reception, som talade om att vi var tvungna att ta en taxi till polisstationen och där betala våra böter för att få tillbaka vår nummerskylt. Taxichauffören var vänlig och följde med och översatte hela proceduren. Nu gick allt ganska fort, böterna var låga (ca 200 kr, men eftersom vi betalade inom ett halvt dygn blev det 50 % rabatt) och taxin tog bara 40 kr för körning och hjälp. Eftersom klockan nu hade blivit senare än tänkt, så tog vi en hotellfrukost och smälte besöket på den mexikanska polisstationen.

Sedan bar det iväg mot Jardín Botánico, intill södra infarten till Puerto Morales, men infarten var så dold i buskaget att vi fick köra ett varv extra på highway och köra extra sakta efter avfarten till Puerto Morales för att hitta den. Det finns parkeringsplats och reception alldeles innanför infarten som består av en smal betongport. Vi följde stigen runt det korta varvet, smorde in oss med myggmedel och tyckte att det räckte. Några fåglar kunde studeras på ganska nära håll, t ex Black-headed Trogon, Northern Waterthrush, Green Jay, Brown Jay och Hooded Warbler, men inget nytt. Trädgården var intressant att besöka. En del arkeologiska och kulturhistoriska inslag finns där också förutom mängder av Mellanamerikas trädslag. Vi hade sparsamt med fågel vid detta besök, medan platsen har beskrivits som en mycket bra fågelokal.

I stället åkte vi än en gång Ruta de los Cenotes. Den här gången gav det 8 nya arter *Little Blue Heron*, *Killdeer*, *Solitary Sandpiper*, *Violaceous Trogon*, *Masked Tityra*, *Black-crowned Tityra*, *Red-legged Honeycreeper*, *Black-headed Saltator* och bra obsar på Altamira Oriole. I en trädgård satt det både Black-headed Trogon och Green Jay och vi slogs av hur lika varandra de är. Det gäller att tänka sig för före bestämning. Dock sitter trogonen mer upprätt och har en vitrandig stjärt (om man ser den framifrån vill säga). Det dök upp en liten grupp Masked Tityra vid väggkanten, men tyvärr försvann de lite för snabbt.

Vid ett tillfälle följde vi några Green Jay förbi ett hus och hamnade vid en vattensamling som mest liknade en soptipp med skräp och gamla lastbilsdäck. Där fanns det en hel del fågel bl.a Little Blue Heron, Killdeer, ca 10 Least Sandpiper och Solitary

Sandpiper. Det dök upp en vackert klädd dam, som tydligen bodde i huset, men hon tyckte nog att vi såg oskyldiga ut, för hon bara hälsade och gick tillbaka till sitt hus.

Ca 2 mil in på Ruta Cenotes finns en infart söderut som har ett orange-gult kattdjur som logga intill vägen. Där inne under den stora kraftledningen var det ett myller av fågel just då. Bl.a dök en grupp Black-crowned Tityra upp och alla fick se dem bra. Det fanns mängder av småfåglar och vi lyckades säkert inte arta hela gänget. En del var skogssångare, flugsnappare och den vackra eufonian vi sett förut. En liten grön sak med lång och krokig näbb gäckade oss länge, men när vi hämtat tuberna och fågelböckerna (som blivit kvar i bilen i den 37-gradiga hettan) så klarnade det. De var alla honor och icke häckande hannar av Red-legged Honeycreeper. Värmen var mäktig, så vi tog ett beslut att avsluta dagen med sol och bad i Carmen och utökade därmed dagslistan med de vanliga strandfåglarna.

Dagens fågel: *Violaceus Trogon*.

**Ruta de los Cenotes, en favoritplats nära Playa del Carmen. Lättskådat från bilen.
Vid väggkanten Black-headed Trogon.**

22 november: Nu lämnar vi Carmen för obestämd tid för att utforska resten av Yucatan. Vi har inga andra planer än den arkeologiska platsen Chichén Itzá och fågellokalen Rio Lagartos, sen får slumpen bestämma. Vår hyrda guide Luis från i söndags hade berättat att snabbaste väg till Rio Lagartos var över Tulúm och Cobá, trots att det inte kändes närmast att köra söderut när vi skulle mot nordväst. Han hade naturligtvis helt rätt, vägen är mycket bra.

Förutom Maris *Yellow Warbler* före avresan och en *Vaux's Swift* längs vägen så blev första stoppet vid Cobá-sjön. Där hittades de nya *Great Blue Heron*, *Green Heron*, *Lesser Scaup* och en juvenil *Purple Gallinule*. Vi gjorde bara ett kort stopp vid Cobásjön och valde återkomma senare till denna mycket produktiva fågelokal.

Via ringleden runt Valladolid for vi vidare norrut mot Tizimin där vi lyckades med klassikern (enligt Lonely Planet) att köra vilse. Rätt som det var vinkade en mötande lastbil mot oss och påpekade på så vis att vi körde mot enkelriktat och sen var vi bara så fel! Det tog en stund och flera frågeförsök att komma ur staden på rätt ställe och fortsätta norrut igen. Längs vägen låg en överkörd 2 m lång orm och en *Gray Hawk* satt på en ledning. Strax före Rio Lagartos skrek Mari ”Stopp!” Hon hade sett något mycket långstjärtat på en elledning vid vägen. Vi sprang tillbaka med handkikarna i högsta hugg och kunde bara konstatera att det var ett par *Scissor-tailed Flycatcher*, en sällsynt art som blev bonus. Den vackra hannen visade upp sig bra.

Framme i Rio Lagartos kl 13.30 åkte vi direkt till 'Restaurante Isla Contoy' på Calle 19, eftersom rapporter och guidebok rekommenderat att man där kunde hitta en bra fågelguide.

Restaurant Isla Contoy i Rio Lagartos där man hittar fågelguiderna. Vår guide Gabriel Pacneco gjorde ett suveränt arbete under ett dygn och visade oss det mesta.

Rio Lagartos är en liten stad med ett par tusen invånare, storlek ca 1000x1000 meter med vatten på tre sidor. Redan innan vi hade klivit ur bilen stod Gabriel Pacneco bredvid och erbjöd oss Bare-throated Tiger-Heron och Boat-billed Heron. Det var bara att hänga på. Efter incheckning på det mysiga hotellet Punta Ponto så tog han hand om oss. Han tog oss mot saltstaden Las Coloradas österut. Vägen dit var kantad av mangroveskog med en del öppna vattenytor, där bl.a en *Clapper Rail* sågs. Vi stannade vid några av salinerna och nu strömmade nya arter in på löpande band. *Caribbean Flamingo*, *Yucatan Bobwhite*, *Semipalmated Plover*, *Lesser Yellowlegs*, *Willet*, *Long-billed Curlew*, *Western Sandpiper*, *Herring Gull*, *Caspian Tern*, *Sandwich Tern* och *Zenaida Dove* fanns i dessa trakter. Men det fanns också 1000-tals vadare på för långt håll och dessa flockar skulle naturligtvis ha kunnat innehålla fler läckerbitar. Hundratals Caribbean Flamingo lyste vackert röda på lite avstånd, och tre Zenaida Dove på nära håll överraskade även Gabriel. En hel grupp Yucatan Bobwhite flög upp framför bilen och landade i ett buskage. Gabriel klev in i buskaget och skrämde upp dem en gång till framför oss. Vi åkte en bit på den av saltindustrin framplogade sandvägen som gick österut från Las Coloradas längs kusten. Den var en av Mexicos finaste jordvägar; jämn, fin, bred och utan ett enda hål eller gupp! Fantastisk skådning i salinerna, där flamingos håller till under häckningstid.

Dagen avslutades med att vi åkte till San Felipe, en liten stad öster om Rio Lagartos, och på väg dit låg det en död orm på vägen som åts av 3 Turkey Vulture och en *Crested Caracara*. En *Vermillon Flycatcher* beundrades och en *Northern Jacana* hördes. Nere vid havet sågs *Tricolored Egret*, *Reddish Egret*, *Roseate Spoonbill* och några *Spotted Sandpiper* innan vi klev in på en spång in i mangroven och Gabriel visade oss på en skulkgig *Pygmy Kingfisher*. En *Lesser Nighthawk* flög över vägen innan vi kom fram till vårt hotell.

Det fanns bara en restaurang öppen i Rio Lagartos och det var Isla Contoy, så vi fick skynda oss att äta där innan stället stängde redan kl 19.30. Efter maten satt vi på den varma balkongen med artlistorna och en ännu varmare Vermouth. Den påminde mer om varm glögg inför julen än en svalkande drink i ett varmt land. Nedanför oss på gatan kröp en jättestor krabba och en mystisk häger som födosökte under gatlyktorna. Det var en *Yellow-crowned Night-Heron*.

Dagens fågel: Scissor-tailed Flycatcher.

Stranden mot Meikanska golfen precis öster om Las Coloradas, intill salinerna. De enda badgäster man får dela stranden med är någon flock Sanderling.

23 november: Kl 5.30 kom hotellvärden upp med frukost på vår balkong. Gryningen var magnifik över havet denna stilla morgon. Vi hämtade upp Gabriel vid Isla Contoy och åkte mot Las Coloradas, men svängde av åt höger in på en grusväg skyltad San Salvador, där vi parkerade längs vägen. Naturen här kan beskrivas som betesmark med träd och buskar och en del nötkreatur av Sebu-ras, typ indiska kor. Denna djurras dominerar här på norra Yucatan eftersom de är anpassade till hög temperatur. All skådning gjordes från grusvägen. Direkt när vi klev ur bilen sågs *Grey-crowned Yellowthroat* och strax därefter *Yucatan Wren* och *Mexican Sheartail*.

Vi fortsatte promenaden en bra bit österut och arterna droppade in hela tiden: *Lesser Yellow-headed Vulture*, *King Vulture*, *White-tailed Hawk*, *Common Ground Dove*, *Ladder-backed Woodpecker*, *Tropical Pewee*, *Brown-crested Flycatcher*, *Blue-gray Gnatcatcher*, *Mangrove Vireo*, *Northern Cardinal*, *Painted Bunting* (tyvärr inga hannar) och *Blue-back Grassquit*. Den sista såg vi många av och hannarna hade en rolig spelflykt; de hoppade ca en halvmeter upp i luften gång på gång. Gabriel blev imponerad över de 2 *King Vulture* vi beundrade en god stund när de seglade över en "Cenote" med färskvatten en bit bort. Vid återkomsten några timmar senare stannade vi vid ett hus inne i Rio Lagartos och där bakom låg en damm som gav ett par nya fåglar, *Common Moorhen* och *Red-winged Blackbird*.

Efter en liten snabblunch från bilförrådet var det dags för båtturen. Tidpunkten kl elva var vald för att det skulle vara lagom ebb för att fåglarna skulle stå på sandbankarna nära stranden. Området var fyllt av fågel, pelikaner, flamingos, tärnor, måsar, vadare, hägrar, skarvar samt massor av spännande småfåglar i den omkringliggande mangroven. Nu fick vi utöka artlistan ett bra stycke till; *American White Pelican*, *Anhinga*, *Bare-throated Tiger Heron*, *Boat-billed Heron*, *Common Black Hawk*, *Zone-tailed Hawk*, *Merlin*, *Whimbrel*, *Marbled Godwit*, *Black Skimmer* och *Mangrove Warbler*. En *Bare-throated Tiger Heron* visade upp sig bra när den flög mellan de döda mangrovestammarna. Dock fick vi aldrig se de 2 skulkiga *Boat-billed Heron* i helfigur, de bara skymtade fram bakom mangrovebladen då och då. Men det var duktigt av Gabriel att hitta dem! Gabriel hade köpt fisk från en fiskebåt och vi trodde förstås att han skulle ha dem till kvällsmat, men nu fick vi se anledningen. Två *Common Black Hawk* reagerade snabbt på hans vissling, och så fort han kastade ut fisk flög

Sandvägen österut från Las Coloradas, alldeles innanför stranddynen. Bättre än vissa asfaltsvägar. Zenaida Dove vid vägkanten.

en i taget ut och tog den med fötterna. Black Skimmer fick vi se på riktigt nära håll när båten körde bredvid en brygga i staden där det satt fullt av dem. Båtturen var magnifik och kan verkligen rekommenderas. Vi hade dessutom turen att få en riktigt bra fågelguide som plockade fram målarterna åt oss.

Nu var det dags att tacka Gabriel för fin guidning och klara oss på egen hand igen. Vi åkte ut till Las Coloradas och sandvägen igen på eftermiddagen. Vi stannade till vid några av salinerna och det gav oss åter några nya arter: *Peregrine Falcon*, *American Avocet*, *Greater Yellowlegs*, *Lesser Black-backed Gull* och *Kelp Gull*, samt härliga obsar av mängder av vadare och Caribbean Flamingo.

Vi är osäkra på om der fina grusvägen höll samma klass ända bort till El Cuyo eller om den övergick i jeepväg. Värt att fundera på är också hur denna väg ser ut under regnperioder. Hela området är fantastiskt att skåda i och vi var nära nog ensammar därute. Vi tog också ett härligt bad i havet på stranden där det inte fanns en enda turist innan vi åkte tillbaks till Restaurante Isla Contoy för middagsmat. Därefter gick vi tillbaka till vårt hotell, Punta Ponto, på östra stranden. Hotellet var ett litet familjehotell och vi bodde på övervåningen med fin balkong intill Mexikanska golfen. Välskött, nyrenoverat och med AC som gick ljudlöst. Pris ca 300 kr per natt för ett stort dubbelrum. Verkligen lyx!

Dagens fågel: Bare-throated Tiger Heron.

Från båtturen i Rio Lagartos ser man pelikaner, skimmers, vadare, hägrar, tärnor och måsar, samt riktiga rariteter som här Bare-throated Tiger Heron, allt på nära håll.

Rio Lagartos. Black Skimmer och Magnificent Frigatebird är två arter som man ofta ser i staden på riktigt nära håll.

24 november: Efter ny frukost i gryningen på balkongen lämnade vi Rio Lagartos och reste via San Felipe söderut via Panabá – Sucila - Highway 176 mot Mérida. I början, nära San Felipe var det en hel del betesmarker med vattensamlingar längs vägen. Det fanns mycket Cattle Egret, några *Black-bellied Whistling Duck*, två Northern Jacana och en uppflygande *Wilson's Snipe* t.ex. Vägen var lite halvdålig med ett antal hål, men när vi kom ut på väg 176 blev den mycket bra och vi kunde öka farten. När vi svängt av Méridas ringled, efter att ha kört moturs norr om Mérida och var på väg mot Celestún (väl skyltat från ringleden) gick det långsamt pga av alla samhällen med tillhörande ”Topes” (vägbulor). Vägen heter nr 281 på kartan. Vägarna var också belamrade med trehjuliga fordon med eller utan mopedmotor, både privat- och taxifordon.

Väl framme i Celestún körde vi rakt ner mot stranden och frågade på första hotell (Hotel Gutierrez) vi hittade om det fanns plats, och det gjorde det. Celestún har 6000 invånare, och de flesta sysslar med fiske. Staden hade ambitioner för några tiotal år sedan att bli turistmål men av någon alledning lyckades man inte och staden ser ganska sliten ut men med stor charm. Anledningen till att många ändå tar sig hit är att se alla flamingos som övervintrar här, enligt uppgift mer än 30 000 st under vårkanten. Hotellet låg alldeles vid en sagolik strand och på den fanns det några restauranger. Några *Least Tern* flög över havet tillsammans med *Brown Pelican*, *Magnificent Frigatebird* och de strörre *Sandwich Terns*. Vi åt en utsökt räklunch medan vi väntade på att hotellrummet skulle bli klart. Räkorna var pyttesmå och lokalt fiskade uppe i ett vattendrag fullt med krokodiler, som hade vant sig vid de lokala fiskarna, men man avrådde okända personer att prova på.

Staden var helt uppgrävd för att lägga ner elledningar, så man fick trixa lite för att nå kustvägen som gick rakt norr om staden längs kusten. Vägen hittas lätt om man följer gatan närmast vattnet och kör norrut. Klockan var nu ganska mycket, men vi ville testa vägen och fick strax se resans andra *Orchard Oriole*. Längre ut på vägen fick vi se *Plain Chacalaca* ordentligt. Först satt 2 st uppe i ett träd innan de flög iväg och senare satt det 3 st på vägen. De flög in i ett träd nära vägen och syntes bra även efter att vi hade vänt och var på hemväg igen. *Savannah Sparrow* och lokalens specialitet *White-lored Gnatcatcher* hann också ses innan vi

åkte tillbaka i solnedgången. Eftersom servitören vi träffade på lunch var så trevlig och berättade om det lokala valde vi samma ställe, Restaurant Avila, att äta på.
Dagens fågel: Plain Chachalaca.

Celestún är idag mest känt för flamingos, som mest häckar på norra kusten, och övervintrar här vid Celestún. Stället är dessutom ypperligt bra för all annan fågelskådning.

25 november: Vi körde samma väg norrut igen på morgonen. Vädret var fortfarande varmt och vackert. Det var gott om svalor strax utanför samhället. Det var Mangrove Swallow och en annan art. Sten filmade av en på en tråd och då gick det att arta den till *Ridgway's Rough-winged Swallow*. White-lored Gnatcatcher syntes bättre idag och många vackra Northern Cardinal höll till på vägen t.ex. Vi körde ner till någon slags ekoturistanläggning, som låg vid kusten en liten mil norr om Celestún. Den såg tillbommad ut och när vi körde därifrån (en annan väg pga enkelriktning) stod plötsligt ett höns på vägen. Nästan samtidigt tömdes en buske på små mörkare höns. Vi redde ut det så att den större hönan var en *Thicket Tinamou* och de små var Yucatan Bobwhite.

Ca en km norr om Celestún körde vi ner mot stranden på en liten sandväg och här utanför låg ett sandrev. Revet bjöd på en del vadare, måsar och tärnor; 150 Sandwich Tern, Willet, Black-bellied Plover, Semipalmated Plover och 2 *American Oystercatcher* stod där ute. Det fanns inte en enda människa härute.

Vi åkte upp i samhället och tittade ut i våtmarken norr om bron vid infarten till Celestún samt även de andra vattensamlingarna vid stadens infart och hittade mycket fågel. Vi nämner som exempel: ca 2000 Caribbean Flamingo, 4 Yellow-crowned Night Heron, 5 Wood Stork, 20 White Pelican, 10 Roseate Spoonbill, vardera en Reddish Egret och Tricolored Heron samt 2 *Northern Shoveler*.

Dags för ett lunch- och badstopp. Vi kunde inte motstå gårdagens räktallrik, så det fick bli en till medan vi beundrade alla överflygande Magnificent Frigatebirds. Därefter tänkte vi ta den i förväg pålästa vägen 20 km österut mot Chunchumil där man hade god chans på Lesser Roadrunner. Vi åkte dit, hittade avtagsvägen och fick sen en chock hur dålig vägen var. Det var de största håligheterna vi sett på hela resan. Vi gav vägen ett försök någon km, men sen ansåg vi att hyrbilen nog inte skulle överleva hela resan om vi fortsatte. Enligt

uppgift föreligger det någon oklarhet vem som äger marken där och därför har underhållet uteblivit. Åter mot Celestún och väl där körde vi runt hamnen och tog ännu en tur norrut på vår favoritväg.

Vi åt på vårt stamställe på stranden igen. Efter maten kom intressenten, Mr Alberto Rodriguez, fram och började prata med oss. Det visade sig att han var en hejare på fågel och t.o.m guidat åt Audubon Society, enligt uppgift. Men han verkade duktig och tipsade oss på Uxmal dit vi var i valet och kvalet om vi skulle åka eller inte. Detta visade sig vara ett mycket bra tips.

Dagens fågel: Ca 2000 Caribbean Flamingo.

Vägen norrut från Celestún bjöd på bra fågelskådning, och torra strandmiljöer som liknar Sverige. Här American Oystercatcher, en nära släkting till vår strandskata, samt Willet.

26 november: Vi lämnade Celestún tidigt på morgonen och noterade den stora flocken flamingos från bron. Efter en stund såg vi en fågel på asfalten och stannade. Det såg ut som en stor rall och bokstudierna gav *Grey-necked Wood Rail*. Vi körde lite närmare tills den fann för gott att hoppa tillbaks in i skogen. Målet var nu den arkeologiska platsen Uxmal och för att komma dit skulle vi passera Umán, som tydligen också var känt för att alla kör vilse där. Vi bröt inte mönstret utan var tvungna att åka upp till Méridas ringled för att komma ut på rätt väg söderut. Här från Mérida var det välskyltat till Umán. Förutom en liten felkörning vid ett vägbygge, så gick allt bra. En *Black-cowled Oriole* flög över vägen innan vi nådde det mer bergiga och kuperade landskapet strax före Uxmal.

Vi tog in på Hotel Villas Arqueológica. Hotellet är mycket elegant och ligger precis vid entren till Uxmal. Efter att ha sett prislistan, ca 500 kr för ett dubbelrum valde vi detta flotta hotell. Priserna i restaurangen var dessutom väsentligt lägre än på gatan i Playa del Carmen. Därefter tog vi sen en liten promenad i omgivningarna, vilket gav lite nya arter: *White-eyed Vireo*, *Yellow-throated Vireo*, *Yellow-faced Grassquit* och *Greyish Saltator*. Enligt uppgift skall Uxmal vara en bra lokal för Motmot och vi letade igenom området runt hotellet enligt tips vi fått. Vi hittade inga Motmots fast vi letade igenom alla skogsridåer som vår vän från igår kväll hade rekommenderat.

Pyramiden i Uxmal och Hotel Villas Arqueológicas håller samma höga klass. En pyramid som imponerade mer än Chichén Itzá och ett lyxhotell som har priser som passar en vanlig svensk.

Efter en lunch på hotellet och ett bad i poolen gick vi till de arkeologiska mayaruinerna. Ruinerna var imponerande stora och höga och folkvimlet var inte besvärande stort. Området hade relativt mycket träd och skugga och var behagligt att besöka. Pyramiden som är större än den berömda pyramiden i Chichén Itzá är väl renoverad och imponerande. Lokalen var behaglig att skåda i. Här fanns en hel del fågel, t.ex Clay-colored Thrush, Yucatan Jay, White-eyed Vireo, Blue-gray Gnatcatcher, Altamira Oriole och nytt för oss *Northern Beardless Tyrannulet*, *Cave Swallow* och *Rufous-browed Peppershrike*. Det gick ett larm att någon hade sett Motmots 200 meter bakom oss, men vi lyckades aldrig se några. Vi avstod från att se ljus-showen vid ruinerna efter att en rapport rekommenderat att hoppa över den. Vi gick till hotellet och åt middag och skrev artlista i stället.

Dagens fågel: Grey-necked Wood Rail.

27 november: Vi klev upp tidigt som vanligt, men möttes denna morgon av lätt morgondimma. Trots denna, så tog vi en liten promenad med siktet inställt på de eftertraktade Motmots. Men förgäves idag också. Mari larmade ut en *Golden-olive Woodpecker* och Ann höll på att bli omkullsprungen av ett stort råttliknande djur, troligen en Collared Peccary, som verkade mer släkt med gris. Vi stötte på ett gäng unga, lokala fågelskådare, som var aktiva p.g.a. att det var fågelskådningshelg i Méridatrakten denna helg. Innan vi lämnade dem så hade de hittat en Masked Tityra till Mari som inte såg den så bra på Ruta de los Cenotes.

Fågelskådare från Yucatan letar fåglar i djungeln runt hotellet i Uxmal tillsammans med ett par gotlänningar under evenemanget "Festivas de las Aves 2011".

Nu fortsatte vår resa mot den berömda pyramiden i Chichén Itzá. Först körde vi tillbaka upp till Mérida-ringleden och sen tog vi betalvägen österut. Vi följde skyltarna och parkerade på anvisad plats och klev in till världsarvet. Det var väl ett ”måste” att besöka denna plats. Det var skällhett, all vegetation borttagen, hur mycket turister som helst och alldeles fullt av stackars försäljare som gjorde allt för att för sälja något som 100 andra hade likadana uppsättningar av. Själva den restaurerade pyramiden var fantastiskt vacker och det var spännande med alla andra lämningar på det stora området, men vi blev inte så långvariga på platsen utan drog vidare för att skåda fågel i lugn och ro.

Vi tog samma väg tillbaka mot Cobá - Tulúm som vi kommit en vecka tidigare. Vi körde ner till sjön vid Cobá för att göra ett kort stopp, trodde vi. Men det dök upp en massa spännande fåglar; *Ruddy Crake*, *Sora*, *Yellow-bellied Elenia*, *Prothonotary Warbler*, *Common Yellowthroat*, *White-collared Seedeater* och *Orange Oriole*. Det mesta sågs från sydöstra hörnet av sjön där man kan köra med bilen alldeles intill stranden och spana ner i våtmarken. Då bestämde vi oss för att leta hotellrum där, eftersom vi annars hade fått köra mörkerkörning hela vägen till Carmen. Vi körde till Hotel Villas Arqueológica, lika elegant som i Uxmal och med svenskt vandrarhemspris. Hotellet ligger vid stranden av Cobásjön och i hotellträdgården hittade vi *Limpkin* utanför entrén. Det regnade kraftigt hela kvällen, men vi satt under tak och åt, så det var bara mysigt.

Dagens fågel: Limpkin.

Cobásjön med byn och hotellet i bakgrunden. I strandkanten runt sjön fanns mycket fågel att se på nära håll. Limpkin, en släkting till tranan, höll till i hotellträdgården.

28 november: Före frukost skådade vi vidare längs sjön och såg mest samma arter som kvällen före. Vi åkte ut till ett par cenotes sydväst om Cobá, en turistattraktion som vi hade missat hittills. På vägen ut satt det en stor hackspett i ett dött träd, en *Pale-billed Woodpecker*. Strax efter kom en stor starliknande fågelsvärm flygande och bestämdes till *Bronzed Cowbird*. Vi åkte vidare och betalade 70 pesos per person för att besöka två cenotes. Den första var grund och fylld med droppstenar, så man som gotlänning kände sig hemma. Den andra var djupare och hade en avsats för den som ville dyka från hög höjd. Där flög det omkring två fladdermöss, och en mal simmade omkring i vattnet.

Efter frukost och utcheckning så besökte vi Cobás mayaruiner. Den ”stora pyramiden” låg ganska långt bort, så vi bestämde oss för att ta cykeltaxi bort och sedan att gå tillbaka.

Northern Jacana och Sora, två fågelarter som trivs i det grunda vattnet i kanten av Cobásjön.

Mari passade på att klättra upp i toppen på pyramiden medan vi gamla tänkte på att spara benen till tillbakapromenaden. Vi hittade nästan ingen fågel i området, men det var ett trevligt område. Det var ganska mycket folk, men området var stort och djungeln skyddade oss från det starka solskenet.

Nu körde vi mot Tulúm och en *Yellow-backed Oriole* och en *Zone-tailed Hawk* flög längs vägen när vi stannade för alla *Vaux's Swift*. Vi tog av söderut och körde in vid Pino Suárez innan vi vände "hemåt Carmen". Vi såg det gamla vanliga här samt en *Roadside Hawk*. Ytterligare två *Roadside hawk* sågs längs stora vägen hem. Kvällsmat på 5:e Avenyn blev mycket dyrare än vad vi vant oss vid på denna veckoutflykt. Vi hade nu varit ute på egen hand i 7 dagar och var mer än helnöjda med trippen. Resten av tiden skulle vi vara mer turistiska med sol och bad.

Dagens fågel: *Pale-billed Woodpecker*.

29 november: Nu tog vi en tur själva till golfbanan och det fungerade med att lämna in körkortet i utbyte mot tillstånd. Denna gång körde vi in norrifrån vid den 10 Avenyns förlängning. Vi stannade på samma ställe och de flesta arter sen sist fanns kvar, men utökades med *Black-crowned Night Heron* och *Ring-necked Duck*. Det kryllade av Warblers uppe i träden, så vi blev stående ganska länge och försökte arta de stirriga sakerna som bara for runt utan att vila.

Trots att det var ganska molnigt, så ville Sten ta en dag på stranden. Ann valde poolen och Mari gick på promenad i stället. Efter en lättare lunch på stan drog vi åter igen till Ruta de los Cenotes. Det finns inte så många andra bra fågellokaler inom rimligt avstånd från Carmen, eftersom vägarna överallt kantas av den täta vattensjuka djungeln eller avstängda hotellområden. Vi stannade för att det satt en stor duva i toppen av ett dött träd. Trots motljuset och tack vare att den satt kvar lyckades vi arta den till *Red-billed Pigeon*. Det skulle bli resans sista nya art. I flera rapporter står det att fåglarna är mest aktiva på morgnarna och att de ligger lågt mitt på dagen. Vi tyckte inte att det stämde. Vi kunde ibland uppleva fågeltomma morgnar för att sedan hitta massor av fågel i den värsta värmen.

30 november: Vad skulle vi nu göra av vår sista dag i Carmen? Hyrbilen skulle inte lämnas tillbaks förrän kl 18. Ruta de los Cenotes började vi bli färdiga med, tyckte vi. Det var för molnigt för en heldag på stranden och att åka till Felipe Carrillo Puerto med tillhörande Sian Ka'an skulle vi inte hinna. Mari hade varit på turistresa här för 10 år sedan, och hon

rekommenderade nöjesparken Xel Ha, inte för nöjesattraktionerna, utan för att hon upplevde det natursköna området. Nackdelen var att inträdet var dyrt, så vi funderade länge och väl.

Nåväl, nu var vi inne på området och Mari hade helt rätt i dess skönhet. Det rann ut en ganska bred flod i området, där man kunde titta på vackra fiskar, små och stora, samt stingrockor med över en meter i diameter på nära håll. Delfiner och Mannatees (sjökor) fanns i inhägnade burar där turister kunde betala till ännu mer för att umgås med dem i vattnet. Nere vid havet studerade vi de mest utsökta koraller och en mycket spännande strandvegetation. Eftersom området hade "All inclusive", så gick vi och åt en lunchbuffe med 100 rätter och fritt dricka av alla sorter på plats.

Nu hade vädret blivit helt fantastiskt soligt och vackert, så Mari och Ann satte Sten i en solstol och gick en djungelpromenad på en asfalterad stig på andra sidan floden. Sten hittade en Bare-throated Tiger Heron och tog ett bad i Karibiska sjön. På flytbron satt en Brown Pelican, som lät sig klappas av de flesta, även om den tydligen inte gillade Mari. En underbar varierande naturstig gick genom djungeln förbi vattensamlingar, titthål ner i cenotes och på spångar över trädtopparna t.ex. Det mest spännande i djurväg vi hittade var en Plain Chachalaca, 12 Black-bellied Whistling Duck och en Coati Mundi. Ruddy Turnstone fanns i 100-tal runt floden och vi fick se en grupp Bronzed Cowbirds på nära håll.

Efter promenaden var det dags att ta ett bad i floden. Vi valde att kliva i från djungelsidan där vi sett en trappa ner i vattnet. Det var helt fantastiskt med ljummet vatten och tigerrandiga fiskar som simmade runt oss. I området gick det runt fotografer tillsammans med Keel-billed Toucan, Scarlet Macaw och Blue-and-yellow Macaw och erbjöd fotografering tillsammans med dem mot betalning vilket vi skådare hade lätt att avstå. Vi passade naturligtvis på att beundra dessa stora fåglar. Stället var mycket turistiskt och uppskattas mycket av besökare som inte har möjlighet att på egen hand ge sig ut i naturen.

Bilen lämnades tillbaka strax före kl 18 utan anmärkningar och kvällen avslutades förstås med en god middag på stan.

Golfbanan i Playacar hade dammar med änder, hägrar och vadare. Dungen mellan dammarna bjöd på många warblers och även resans vanligaste hackspett Golden-fronted Woodpecker.

1 december: Ann tog sovmorgon efter all bilkörning och Sten och Mari tog chansen till en sista halvdag på stranden, där 5 White Pelican flög över, innan vi vid middagstid hämtades till flygplatsen. Mari såg en Plain Chachalaca från bussen och sen var denna fantastiska fågelresa

slut. Vi kan verkligen rekommendera andra att åka själva till Yucatan. I efterhand kan man tycka att det var onödigt att boka hotell i Carmen, när det gick så lätt att få boende längs vägen. Men vi vet ju inget om hur det är om man råkar komma under högsäsong. Vi var mycket nöjda med skådarresan och känner den också som en introduktion till fler äventyr i Amerika. Summan 176 fågelarter är vi också mycket belåtna med, det mesta hittat av oss själva med allt vad det innebär av upptäckarglädje och artbestämningar. Yucatan är också ett resmål som kan kombineras med familjeliv, arkeologi och ett enkelt bekvämt resande.

Artlista:

Pied-billed Grebe, *Podilymbus podiceps*, (Tjocknäbbad dopping): 2 ex 20.11 golfbanan Playacar, 7 ex 22.11 Cobá, 4 ex 27.11 Cobá, 6 ex 28.11 Cobá, 1 ex 29.11 golfbanan Playacar.

American White Pelican, *Pelecanus erythrorhynchus*, (Hornpelikan): 50 ex 23.11 havet utanför Rio Lagartos, 20 ex 25.11 viken Ö Celestún, 5 ex överflygande 1.12 Carmen.

Brown Pelican, *Pelecanus occidentalis*, (Brun pelikan): Vanlig längs alla kuster.

Double-crested Cormorant, *Phalacrocorax auritus*, (Öronskarv): Mellan 1 och 200 ex sedda hälften av dagarna.

Neotropic Cormorant, *Phalacrocorax brasilianus*, (Sydamerikansk skarv): 1 ex 20.11 golfbanan Playacar, 1 ex 22.11 Cobá, 2 ex 29.11 golfbanan Playacar.

Anhinga, *Anhinga anhinga*, (Amerikansk ormhalsfågel): 2 ex 23.11 Rio Lagartos.

Magnificent Frigatebird, *Fregata magnificens*, (Praktfregattfågel): Mellan 1 och 30 ex per dag nästan alla kustdagar.

Great Blue Heron, *Ardea herodias*, (Amerikansk gråhäger): Sågs mellan 2 och 10 ex per dag 22-25.11 samt 1 ex 28.11 Cobá, 2 ex 30.11 Xel Ha.

Great Egret, *Ardea alba*, (Ägretthäger): Mellan 1 och 10 ex per dag i 9 dagar.

Bare-throated Tiger Heron, *Tigrisoma mexicanum*, (Mexikansk tigerhäger): 1 ex 23.11 Rio Lagartos, 1 ex 30.11 Xel Ha.

Boat-billed Heron, *Cochlearius Cochlearius*, (Båtnäbb): 2 ex 23.11 Rio Lagartos.

Snowy Egret, *Egretta thula*, (Snöhäger): Sågs mellan 1 och 20 ex nästan alla dagar.

Tricolored Egret, *Egretta tricolor*, (Trefärgad häger): 1 ex 22.11 San Felipe, 5 ex 23.11 Rio Lagartos, 2 ex 24.11 viken Ö Celestún.

Little Blue Heron, *Egretta caerulea*, (Blåhäger): 1 ex 21.11 Ruta de los Cenotes, 3 ex 23.11 Rio Lagartos, 2 ex 24.11 Celestún.

Reddish Egret, *Egretta rufescens*, (Rosthäger): 1 ex 22.11 V Las Coloradas, 3 ex 23.11 Rio Lagartos, 1 ex 25.11 viken Ö Celestún.

Cattle Egret, *Bubulcus ibis*, (Kohäger): Mellan 2 och 50 ex i något som liknade jordbrukslandskap (6 dagar).

Green Heron, *Butorides virescens*, (Lotushäger): 2 ex 22.11 Cobá, 1 ex 23.11 Rio Lagartos, 2 ex 24.11 S San Felipe, 1 ex 27.11 Cobá, 1 ex 28.11 Cobá, 2 ex 29.11 golfbanan Playacar.

Black-crowned Night-Heron, *Nycticorax nycticorax*, (Natthäger): 1 ex 29.11 golfbanan Playacar.

Yellow-crowned Night-Heron, *Nycticorax violacea*, (Gulkronad natthäger): 1 ex 22.11 Hotell Punta Ponto Rio Lagartos, 5 ex 25.11 viken Ö Celestún.

White Ibis, *Eudocimus albus*, (Vit ibis): 1 ex 20.11 golfbanan Playacar, mellan 1 och 20 ex per dag 22-25.11 samt 1 ex 29.11 golfbanan.

Roseate Spoonbill, *Platalea ajaja*, (Rosenskedstork): Mellan 2 och 11 ex per dag 22-25.11.

Wood Stork, *Mycteria americana*, (Amerikansk ibisstork): 3 ex 20.11 Pino Suárez, 1 ex 23.11 Rio Lagartos, 1 ex 24.11 Celestún, 5 ex 25.11 Celestún.

Caribbean Flamingo, *Phoenicopterus ruber*, (Karibisk flamingo): Mellan 10 och 2000 ex per dag 22-26.11.

Black-bellied Whistling Duck, *Dendrocygna autumnalis*, (Svartbukig visseland): 7 ex 24.11 S San Felipe, 12 ex 30.11 Xel Ha.

Blue-winged Teal, *Anas cyanoptera*, (Blåvingad årtå): Mellan 1 och 20 ex per dag i 6 dagar.

Northern Shoveler, *Anas clypeata*, (Skedand): 2 ex 25.11 viken Ö Celestún.

Ring-necked Duck, *Aythya collaris*, (Ringand): 2 ex 29.11 golfbanan Playacar.

Lesser Scaup, *Aythya affinis*, (Mindre bergand): 5 ex 22.11 Cobá, 15 ex 29.11 golfbanan Playacar.

Black Vulture, *Coragyps atratus*, (Korpgam): Sågs nästan alla dagar.

Turkey Vulture, *Cathartes aura*, (Kalkongam): Sågs alla dagar, för det mesta i stora antal.

Lesser Yellow-headed Vulture, *Cathartes burrovianus*, (Mindre gulhuvad gam): 3 ex 23.11 San Salvador.

King Vulture, *Sarcoramphus papa*, (Kungsgam): 2 ex 23.11 San Salvador.

Osprey, *Pandion haliaetus*, (Fiskgjuse): 1 ex 18.11 Carmen, 1 ex 22.11 Rio Lagartos, 7 ex 23.11 Rio Lagartos, 2 ex 25.11 Celestún, 1 ex 30.11 Xel Ha.

Common Black Hawk, *Buteogallus anthracinus*, (Mindre svartvråk): 3 ex 23.11 Rio Lagartos.

Sharp-shinned Hawk, *Accipiter striatus*, (Amerikansk sparvhök): 1 ex 19.11 Ruta de los Cenotes.

Gray Hawk, *Asturina nitida*, (Gråvråk): 3 ex 22.11 Rio Lagartos, 1 ex 23.11 Rio Lagartos, 1 ex 24.11 Rio Lagartos, 1 ex 27.11 längs vägen.

Roadside Hawk, *Buteo magnirostris*, (Vägråk): 3 ex 28.11 Pino Suárez och mot Tulúm, 1 ex 29.11 Ruta de los Cenotes.

Short-tailed Hawk, *Buteo brachyurus*, (Kortstjärtad vråk): 2 ex 19.11 Ruta do los Cenotes, 1 ex 23.11 San Salvador.

White-tailed Hawk, *Buteo albicaudatus*, (Vitstjärtad vråk): 1 ex 23.11 San Salvador.

Zone-tailed Hawk, *Buteo albonotatus*, (Bandstjärtad vråk): 2 ex 23.11 Rio Lagartos, 1 ex 28.11 SO Cobá.

Crested Caracara, *Caracara cheriway*, (Tofscaracara): 2 ex 22.11 Rio Lagartos, 2 ex 23.11 San Salvador, 15 ex 24.11 S San Felipe.

Laughing Falcon, *Herpetotheres cachinnans*, (Skrattfalk): 1 ex 19.11 Ruta de los Cenotes, 1 ex hörd 23.11 San Salvador.

American Kestrel, *Falco sparverius*, (Sparvfalk): 1 ex 19.11 Ruta de los Cenotes, 1 ex 22.11 Las Coloradas.

Merlin, *Falco columbarius*, (Stenfalk): 1 ex 23.11 Rio Lagartos.

Peregrine Falcon, *Falco peregrinus*, (Pilgrimsfalk): 1 ex 23.11 Las Coloradas.

Plain Chachalaca, *Ortalis vetula*, (Nordlig chachalaca): 3 ex hörda 20.11 Sian Ka'an, 1 ex hörd 23.11 San Salvador, 5 ex 24.11 N Celestún, 4 ex hörda 25.1 N Celestún, 1 ex 28.11 Pino Suárez, 1 ex 30.11 Xel Ha, 1 ex 1.12 längs vägen.

Thicket Tinamou, *Crypturellus cinnamomemus*, (Snårtinamo): 1 ex 25.11 N Celestún.

Yucatan (Black-throated) Bobwhite, *Colinus nigrogularis*, (Svartstrupig vaktel): 7 ex 22.11 Las Coloradas, 20 ex 25.11 N Celestún.

Ruddy Crake, *Laterallus ruber*, (Koppardvärgrall): 2 ex 27.11 Cobá.

Clapper Rail, *Rallus longirostris*, (Kustrall): 1 ex 22.11 V Las Coloradas.

Grey-necked Wood Rail, *Aramides cajanea*, (Cayennerall): 1 ex 26.11 N Celestún.

Sora, *Porzana carolina*, (Karolinasumphöna): 1 ex 27.11 Cobá, 1 ex 28.11 Cobá.

Purple Gallinule, *Porphyryla martinica*, (Amerikansk sultanhöna): 1 ex juv 22.11 Cobá.

Common Moorhen, *Gallinula chloropus*, (Rörhöna): 2 ex 23.11 Celestún.

American Coot, *Fulica americana*, (Amerikansk sothöna): Mellan 2 och 50 ex sedda under 7 dagar.

Limpkin, *Aramus guarauna*, (Ralltrana): 2 ex 27.11 Cobá, 5 ex 28.11 Cobá.

Black-bellied (Gray) Plover, *Pluvialis squatarola*, (Kustpipare): 1 ex 18.11 S Tulúm, 1 ex 20.11 golfbanan Playacar, 8 ex 23.11 Rio Lagartos, 6 ex 25.11 Celestún, 1 ex 29.11 golfbanan Playacar.

Semipalmated Plover, *Charadrius semipalmatus*, (Flikstrandpipare): 1 ex 22.11 Las Coloradas, 10 ex 23.11 Los Coloradas, 2 ex 25.11 Celestún.

Killdeer, *Charadrius vociferus*, (Skrikstrandpipare): 3 ex 21.11 Ruta de los Cenotes, 1 ex 22.11 Las Coloradas, 1 ex 24.11 S San Felipe, 3 ex 29.11 golfbanan Playacar.

American Oystercatcher, *Haematopus palliatus*, (Amerikansk strandskata): 2 ex 25.11 N Celestún.

Black-necked Stilt, *Himantopus mexicanus*, (Amerikansk styltlöpare): 2 ex 20.11 Gofbanan Playacar samt mellan 5 25 per dag 22-25.11.

American Avocet, *Recurvirostra americana*, (Amerikansk skärfläcka): 4 ex 23.11 Las Coloradas.

Northern Jacana, *Jacana jacana*, (Centralamerikansk jacana): 1 ex hörd 22.11 Ö San Felipe, 1 ex 24.11 S San Felipe, 2 ex 28.11 Cobá.

Greater Yellowlegs, *Tringa melanoleuca*, (Större gulbena): 6 ex 23.11 Las Coloradas, 1 ex Las Coloradas, 25.11 viken Ö Celestún.

Lesser Yellowlegs, *Tringa flavipes*, (Mindre gulbena): > 100 ex 22.11 Las Coloradas, 5 ex 23.11 Las Coloradas, 2 ex 25.11 Celestún.

Solitary Sandpiper, *Tringa solitaria*, (Amerikansk skogssnäppa): 2 ex 21.11 Ruta de los cenotes, 1 ex 23.11 Las Coloradas.

Willet, *Catoptrophorus semipalmatus*, (Willetsnäppa): 10 ex 22.11 Las Coloradas, 100 ex 23.11 Rio Lagartos, 10 ex 25.11 Celestún.

Spotted Sandpiper, *Actitis macularius*, (Fläckdrillsnäppa): 5 ex 22.11 San Felipe, 4 ex 25.11 Celestún, 3 ex 30.11 Xel Ha.

Whimbrel, *Numenius phaeopus*, (Småspov): 1 ex 23.11. Rio Lagartos.

Long-billed Curlew, *Numenius americanus*, (Långnäbbad spov): 1 ex 22.11 Las Coloradas.

Marled Godwit, *Limosa fedoa*, (Präriespov): 6 ex 23.11 Rio Lagartos.

Ruddy Turnstone, *Arenaria interpres*, (Roskarl): Stora mängder på stränderna.

Sanderling, *Calidris alba*, (Sandlöpare): Mellan 2 och 50 ex per dag i 8 dagar.

Western Sandpiper, *Calidris mauri*, (Tundrasnäppa): 100 ex 22.11 Las Coloradas, 100 ex 23.11 Las Coloradas.

Least Sandpiper, *Calidris minutilla*, (Dvärgsnäppa): Mellan 4 och 20 ex under 7 dagar.

Wilson's Snipe, *Gallinago delicata*, (Wilsonbeckasin): 1 ex 24.11 S San Felipe.

Laughing Gull, *Larus atricilla*, (Sotvingad mås): I större eller mindre antal vid all kust.

Herring Gull, *Larus argentatus*, (Gråtrut): 10 ex 22.11 Las Coloradas, 1 ex 23.11 Las Coloradas.

Lesser Black-backed Gull, *Larus fuscus*, (Silltrut): 3 ex 23.11 Las Coloradas.

Kelp Gull, *Larus dominicanus*, (Kelptrut): 1 ex 23.11 Las Coloradas.

Caspian Tern, *Sterna caspia*, (Skräntärna): 5 ex 22.11 Rio Lagartos.

Royal Tern, *Sterna maxima*, (Kungstärna): Enstaka vid de flesta kustlokaler.

Sandwich Tern, *Sterna sandvicensis*, (Kentsk tärna): Mellan 10 och 200 ex per dag 22-25.11 samt 2 ex 29.11 Playa del Carmen.

Least Tern, *Sterna antillarum*, (Amerikansk småtärna): 3 ex 24.11 Rio Lagartos.

Black Skimmer, *Rynchops niger*, (Amerikansk saxnäbb): 100 ex 23.11 Rio Lagartos, 20 ex 24.11 Rio Lagartos.

Feral Pigeon, *Columba livia*, (Tamduva): Sågs nästan alla dagar.

Red-billed Pigeon, *Columba flavirostris*, (Rödnäbbad duva): 1 ex 29.11 Ruta de los Cenotes.

White-winged Dove, *Zenaida asiatica*, (Vitvingad duva): Sågs hälften av dagarna, ibland i halvstora flockar.

Zenaida Dove, *Zenaida autita*, (Zenaidaduva): 3 ex 22.11 Las Coloradas.

Eurasian Collared Dove, *Streptopelia decaocto*, (Turkduva): Sedd alla dagar.

Common Ground Dove, *Columbina passerina*, (Nordlig markduva): 10 ex 23.11 San Salvador, 4 ex 25.11 N Celestún.

Ruddy Ground Dove, *Columbina talpacoti*, (Rostmarkduva): Mellan 3 och 10 ex per dag i 9 dagar.

Aztec Parakeet, *Aratinga (nana) astec*, (Olivbröstad parakit): Mellan 1 och 22 ex per dag i 9 dagar.

Squirrel Cuckoo, *Piaya cayana*, (Ekorrhök): 1 ex 19.11 Ruta de los Cenotes, 1 ex 21.11 Ruta de los Cenotes, 1 ex 23.11 San Salvador.

Groove-billed Ani, *Crotophaga sulcirostris*, (Strimnäbbad ani): Uppträdde gruppvis i skogsmiljö hälften av dagarna.

Lesser Nighthawk, *Chordeiles acutipennis*, (Mindre falknattskärre): 1 ex 22.11 Ö San Felipe.

Vaux's (Yucatan) Swift, *Chaetura vauxi*, (Columbiaseglare): 1 ex 22.11 SO Cobá, ca 50 ex 28.11 på samma plats.

Cinnamon Hummingbird, *Amazilia rutila*, (Kanelkolibri): 1 ex 20.11 Sian Ka'an, 4 ex 23.11 San Salvador, 1 ex 24.11 S San Felipe, 2 ex 25.11 N Celestún, 3 ex 27.11 Uxmal.

Mexican Sheartail, *Doricha eliza*, (Yucatansaxstjärt): 3 ex 23.11 San Salvador, 1 ex 24.11 N Celestún, 2 ex 25.11 N Celestún, 1 ex 27.11 Uxmal.

Black-headed Trogon, *Trogon melanocephalus*, (Svarthuvad trogon): 3 ex 19.11 Ruta de los Cenotes, 1 ex 21.11 Jardin Botanico + 1 ex Ruta de los Cenotes.

Violaceous Trogon, *Trogon violaceus*, (Violetthuvad trogon): 1 ex 21.11 Ruta de los Cenotes.

Belted Kingfisher, *Ceryle alcyon*, (Bälteskungsfiskare): Mellan 1 och 7 ex per dag i 7 dagar.

Pygmy Kingfisher, *Ceryle aenea*, (Amerikansk pygmékungsfiskare): 1 ex 22.11 San Felipe.

Collared Aracari, *Pteroglossus torquatus*, (Halsbandsaracari): 2 ex 20.11 längs vägen S Tulúm.

Yucatan Woodpecker, *Melanerpes pygmaeus*, (Yucatanspett): Sågs ett mindre antal under 5

dagar framför allt på Ruta de los Cenotes.

Golden-fronted Woodpecker, *Melanerpes aurifrons*, (Gulpannad hackspett): Mellan 1 och 12 ex de flesta dagar.

Ladder-backed Woodpecker, *Picoides scalaris*, (Bandryggig hackspett): 1 ex 23.11 San Salvador, 1 ex 26.11 Uxmal.

Golden-olive Woodpecker, *Piculus rubiginosus*, (Olivgul spett): 1 ex 27.11 Uxmal.

Pale-billed Woodpecker, *Campephilus guatemalensis*, (Centralamerikansk jättespett): 1 ex 28.11 Cobá.

Tawny-winged Woodcreeper, *Dendrocincla anabatina*, (Rostvingad trädklättrare): 1 ex 20.11 Pino Suárez.

Northern Beardless Tyrannulet, *Camptostoma imberbe*, (Nordlig bergstyrann): 1 ex 26.11 Uxmal.

Yellow-bellied Elaenia, *Elaenia flavogaster*, (Gulbukad elenia): 1 ex 27.11 Cobá.

Eastern Wood Pewee, *Contopus virens*, (Östlig pivi): 5 ex 20.11 Pino Suárez, 1 ex 21.11 Jardin Botanico.

Tropical Pewee, *Contopus cinereus*, (Tropikpivi): 2 ex 23.11 San Salvador.

Vermillion Flycatcher, *Pyrocephalus rubinus*, (Rubintyrann): 1 ex 22.11 Ö San Felipe, 1 ex 23.11 San Salvador, 4 ex 24.11 S San Felipe, 5 ex 25.11 N Celestún.

Scissor-tailed Flycatcher, *Tyrannus forficatus*, (Saxstjärtstyrann): 2 ex 22.11 S Rio Lagartos.

Brown-crested Flycatcher, *Myiarchus tyrannulus*, (Brunhättad topptyrann): 2 ex 23.11 San Salvador.

Great Kiskadee, *Pitangus sulphuratus*, (Större kiskadi): Sågs enstaka 9 dagar.

Boat-billed Flycatcher, *Megarynchus pitangua*, (Båt näbbstyrann): 1 ex 20.11 Sian Ka'an, 1 ex 21.11 Jardin Botanico + 1 ex Ruta de los Cenotes, 2 ex 24.11 S San Felipe.

Social Flycatcher, *Myiozetetes similis*, (Flocktyrann): Mellan 1 och 20 ex per dag i 10 dagar.

Tropical Kingbird, *Tyrannus melancholicus*, (Tropisk kungstyrann): Mellan 1 och 20 ex per dag.

Masked Tityra, *Tityra semifasciata*, (Masktityra): 5 ex 21.11 Ruta de los Cenotes, 1 ex 27.11 Uxmal.

Black-crowned Tityra, *Tityra inquisitor*, (Svartkronad tityra): 4 ex 21.11 Ruta de los Cenotes.

Mangrove Swallow, *Tachycineta albilinea*, (Mangrovesvala): 50 ex 18.11 Tulúm, >100 ex 25.11 Celestún, 5 ex 28.11 Pino Suárez.

Ridgway's Rough-winged Swallow, *Stelgidopteryx ridgwayi*, (Mexikansk kamvingesvala): 3 ex 25.11 Celestún samt 7 ex obestämda kamvingesvalor Uxmal.

Cave Swallow, *Hirundo fulva*, (Grottsvala): Ca 200 ex 26.11 Uxmal.

Green Jay, *Cyanocorax yncas*, (Grönskrika): 2 ex 20.11 Pino Suárez, 20 ex 21.11 Jardin Botanico + Ruta de los Cenotes, 2 ex 29.11 Ruta de los Cenotes.

Brown Jay, *Cyanocorax morio*, (Brunskrika): Mellan 1 och 20 ex per dag i 6 dagar.

Yucatan Jay, *Cyanocorax yucatanicus*, (Yucatanskrika): Mellan 1 och 20 ex per dag i 7 dagar.

Yucatan Wren, *Campylorhynchus yucatanicus*, (Yucatångärdsmyg): 10 ex 23.11 San Salvador, 4 ex 25.11 N Celestún.

Blue-gray Gnatcatcher, *Poliophtila caerulea*, (Blågrå myggsnappare): 3 ex 23.11 San

Salvador, 2 ex 26.11 Uxmal, 2 ex 27.11 Uxmal.

White-lored Gnatcatcher, *Poliophtila albiloris*, (Vittyglad myggsnappare): 1 ex 24.11 N Celestún, 4 ex 25.11 N Celestún.

Grey-cheeked Trush, *Catharus minimus*, (Gråkindad skogstrast): 1 ex 20.11 Sian Ka'an.

Clay-colored Trush, *Turdus grayi*, (Mexikansk trast): 6 ex 20.11 Sian Ka'an, 1 ex 26.11 Uxmal, 7 ex 27.11 Uxmal.

Tropical Mockingbird, *Mimus gilvus*, (Tropisk härmtrast): Mellan 5 och 30 ex per dag.

White-eyed vireo, *Vireo griseus*, (Vitögdd vireo): 2 ex 26.11 Uxmal.

Mangrove Vireo, *Vireo pallens*, (Mangrovevireo): 4 ex 23.11 San Salvador.

Yellow-throated Vireo, *Vireo flavifrons*, (Gulstrupig vireo): 1 ex 26.11 Uxmal.

Rufous-browed Peppershrike, *Cyclarhis gujanensis*, (Rostbrynad vireo): 1 ex 26.11 Uxmal.

Northern Parula, *Parula americana*, (Messångare): 4 ex 20.11 Pino Suárez, 1 ex 21.11 Ruta de los Cenotes, 2 ex 23.11 San Salvador, 8 ex 29.11 golfbanan Playacar + Ruta de los Cenotes.

Yellow Warbler, *Dendroica petechia*, (Gul Skogssångare): 2 ex 22.11 Carmen, 1 ex 23.11 San Salvador, 2 ex 28.11 Cobá, 5 ex 29.11 golfbanan Playacar.

Mangrove Warbler, *Dendroica erithacorides*, (Ras av Yellow Warbler): 2 ex 23.11 Rio Lagartos.

Magnolia Warbler, *Dendroica magnolia*, (Magnoliaskogssångare): 3 ex 20.11 golfbanan Playacar.

Black-throated Green Warbler, *Dendroica virens*, (Grönryggad skogssångare): 1 ex 19.11 Ruta de los Cenotes, 2 ex 20.11 Pino Suárez, 4 ex 21.11 Ruta de los Cenotes.

Yellow-throated Warbler, *Dendroica dominica*, (Gulstrupig skogssångare): Mellan 1 och 8 ex per dag i 8 dagar.

Palm Warbler, *Dendroica palmarum*, (Brunhättad skogssångare): 5 ex 20.11 golfbanan Playacar, 3 ex 29.11 samma plats.

Black-and-white Warbler, *Mniotilta varia*, (Svartvit skogssångare): 4 ex 20.11 Pino Suárez, 1 ex 29.11 golfbanan Playacar.

American Redstart, *Setophaga ruticilla*, (Rödstartskogssångare): 4 ex 20.11 Pino Suárez, 1 ex 28.11 Pino Suárez, 4 ex 29.11 golfbanan + Ruta de los Cenotes.

Prothonotary Warbler, *Protonotaria citrea*, (Gyllenskögssångare): 1 ex 27.11 Uxmal, 1 ex 28.11 Cobá.

Ovenbird, *Seiurus aurocapillus*, (Rödkronad piplärksångare): 1 ex 20.11 Sian Ka'an.

Northern Waterthrush, *Seiurus noveboracensis*, (Nordlig piplärksångare): 1 ex 20.11 Pino Suárez, 1 ex 21.11 Jardin Botanico, 1 ex 22.11 San Felipe, 2 ex 23.11 Rio Lagartos, 1 ex 28.11 Cobá.

Grey-crowned Yellowthroat, *Geothlypis poliocephala*, (Gråkronad gulhake): 5 ex 23.11 San Salvador.

Common Yellowthroat, *Geothlypis trichas*, (Gulhake): 2 ex 27.11 Cobá.

Hooded Warbler, *Wilsonia citrina*, (Kapuschongskogssångare): 2 ex 20.11 Pino Suárez, 1 ex 21.11 Jardin Botanico, 1 ex 28.11 Pino Suárez.

Red-legged Honeycreeper, *Cyanerpes cyaneus*, (Turkosfågel): 10-talet honfärgade 21.11 Ruta de los Cenotes.

Yellow-throated Euphonia, *Euphonia hirundinacea*, (Gulpannad eufonia): 2 ex 20.11

Muyil, 3 ex 21.11 Ruta de los Cenotes.

Grey-headed Tanager, *Eucometis penicillata*, (Gråhuvad tangara): 1 ex 19.11 Ruta de los Cenotes.

Summer Tanager, *Piranga rubra*, (Sommartangara): 1 hanne och 4 honor 18.11 Carmen, 1 hona 20.11 Pino Suárez, 1 hanne 27.11 Uxmal, 1 ex 27.4 Cobá, 1 hona 30.11 Xel Ha.

Greyish Saltator, *Saltator coerulescens*, (Grå saltator): Minst 2 ex 26.11 Uxmal, 1 ex 27.11 Uxmal, 2 ex 28.11 Cobá.

Black-headed Saltator, *Saltator atriceps*, (Svarthuvad saltator): 4 ex 21.11 Ruta de los Cenotes, 7 ex 26.11 Uxmal

Northern Cardinal, *Cardinalis cardinalis*, (Röd kardinal): 2 ex 23.11 San Salvador, 10 ex 25.11 N Celestún.

Painted Bunting, *Passerina ciris*, (Påvefink): 3 honfärgade 23.11 San Salvador.

Blue-back Grassquit, *Volatinia jacarina*, (Jakarinifink): 8 ex 23.11 San Salvador, 2 ex 24.11 S San Felipe.

White-collared Seedeater, *Sporophila torqueola*, (Vithalsad frösparv): 3 ex 27.11 Cobá, 3 ex 28.11 Cobá.

Yellow-faced Grassquit, *Tiaris olivacea*, (Större kubafink): 1 ex 26.11 Uxmal.

Savannah Sparrow, *Ammodramus sandwichensis*, (Gulbrynad grässparv): 2 ex 24.11 N Celestún, 1 ex 25.11 N Celestún.

Red-winged Blackbird, *Agelaius phoeniceus*, (Rödvingetrupial): 2 ex 23.11 Celestun, 1 ex 25.11 Celestún.

Melodius Blackbird, *Dives dives*, (Sångtrupial): Mellan 1 och 20 ex per dag i 8 dagar.

Great-tailed-Grackle, *Quiscalus mexicanus*, (Mexikobåtstjärt): Sedd alla dagar i olika antal.

Bronzed Cowbird, *Molothrus aeneus*, (Bronskostare): 20 ex 28.11 Cobá, 11 ex 30.11 Xel Ha.

Black-cowled Oriole, *Icterus dominicensis*, (Svartvingad trupial): 1 ex 26.11 N Uxmal.

Orchard Oriole, *Icterus spurius*, (Trädgåstrupial): 3 ex 18.11 hotellet Carmen, 1 ex 24.11 N Celestún.

Hooded Oriole, *Icterus cucullatus*, (Palmtrupial): Mellan 1 och 5 ex per dag i 8 dagar.

Yellow-backed Oriole, *Icterus chrysater*, (Gulryggad trupial): 1 ex 28.11 SO Cobá.

Orange Oriole, *Icterus auratus*, (Orange trupial): 3 ex 27.11 Cobá.

Altamira Oriole, *Icterus gularis*, (Altamiratrupial): Mellan 1 och 5 ex de flesta dagar.

Baltimore Oriole, *Icterus galbula*, (Baltimoretrupial): 2 ex 18.11 hotellet Carmen.

Punta Ponto Hotel, Rio Lagartos, ett ställe för livsnjutare. Black Skimmer.